

ПРОГРАМА ЗА
НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА
ОТ БЕДСТВИЯ
2024-2025 год.

ОБЩИНА ВЪРБИЦА

I. ВЪВЕДЕНИЕ.

1. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ.

Програмата за намаляване на риска от бедствия (наричана по-надолу за краткост „Програмата“), е разработена на основание чл.6д, ал.1, чл.65, ал.1, т.9 и чл.65б, т.1 от Закона за защита при бедствия (ЗЗБ).

2. АНАЛИЗ.

Свързани с климата събития като наводнения, бури, горещи вълни, снеговалежи и суши представляват близо деветдесет процента от всички големи бедствия през последните две десетилетия. Очаква се изменението на климата да увеличи честота и интензивността на свързани с метеорологичните условия заплахи. Това от своя страна би имало съществено въздействие върху икономическото и социално развитие, с неизбежен каскаден ефект върху бедността, снабдяването с храна и вода, градските системи, разпространението на заболявания, човешката миграция и конфликтите между хората. Следователно, намаляването на степента на излагане и уязвимостта на хората спрямо свързани с метеорологичните условия заплахи е общ критичен приоритет както за адаптацията към изменението на климата, така и за намаляването на риска от бедствия (НРБ).

Управлението на риска, а не управление на бедствията като показатели за неуправляван риск, следва да се превърне в свойствен елемент на процесите на развитие. То следва да е не просто притурка, а набор от конкретни практики, които са вградени в основите на процесите на развитие. Управлението на рискове, присъщи на социалните и икономически дейности, изисква комбинация от три подхода: перспективно управление на риска, с цел избягване натрупването на нови рискове; коригиращо управление на риска, с цел ограничаване на съществуващите рискове, и компенсаторно управление на риска, с цел подпомагане устойчивостта на индивидите и общностите в условия на остатъчни рискове, които реално не биха могли да бъдат намалени. Както се отбелязва в системата за координация на намаляването на бедствията на ООН, постигането на устойчиво развитие не е възможно без да се положат значителни усилия за намаляване на риска от бедствия.

Цикълът на защитата при бедствия обхваща фазите по управлението на риска (дейностите по превенция, смекчаване, готовност) и фазите по управлението на кризи изразено в дейностите – реакция, рехабилитация или реконструкция, възстановяване, които са разделени от настъпващото бедствие, а затварянето на цикъла се характеризира с дейности по дългосрочното развитие и възстановяване след кризисното събитие основано на устойчивост.

Рисков профил по отношение на бедствия и климатични явления - Приложение № 1

3. ОЧАКВАНИЯ ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ.

Общинската Програма съответства на целите определени в Националната стратегия за защита при бедствия 2018-2030 год. и Националната програма за намаляване на риска от бедствия 2024-2025 год. Сама по себе си е основен документ интегриращ националната платформа за намаляване риска от бедствия и има за цел да спомогне за осигуряването на цялостен, всеобхватен и интегриран подход към управлението на риска и постигането на устойчивост при бедствия.

Програмата се фокусира, но не се ограничава до:

- Намаляване на уязвимостта на населението от бедствия;
- Подобряване на координацията и ефективността при реализиране на дейностите за намаляване на риска от бедствия в отделните сектори и недопускане на дублиране на дейности;
- Повишаване на инвестираните средства в дейности за намаляване на риска от бедствия;
- Подобряване споделянето на информация и данни за риска от бедствия;
- Използване на публично-частно партньорство за постигане на по-добри резултати в областта на намаляване на риска от бедствия;

С Реализирането на Общинската програма за намаляване на риска от бедствия се очертава една рамка, която е определяща за създаване на устойчив механизъм за координация между отделните заинтересовани страни, недопускане дублирането на дейности и ресурси и приоритизирането на инвестициите за намаляване на риска от бедствия, като се отчита негативното въздействие на рисковете, установените пропуски в капацитета, ефективността и ефикасността на мерките и въздействието на промените в климата.

Водещ фактор за намаляване на риска от бедствия е формирането на култура на превенция на бедствията, както и на правилното поведение на цялото общество по време на бедствие. Повишената обществена култура за риска от бедствия влияе положително върху процесите на взимане на решения, развитието на нормативната база и организирането и разпределението на ресурси за намаляване на риска от бедствия.

II. ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ И ДЕЙНОСТИ ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 год.

За постигане на оперативните цели е необходимо да се осигури цялостен и интегриран подход за управление на риска, който не просто води до справяне със съществуващите, а и до недопускане създаването на нови рискове. Този подход трябва успешно да отговаря и на потребностите на отделните уязвими групи от населението. Прилагането му изисква определянето и реализирането на оперативните цели на настоящата Програма, водещи до постигане на основната цел, като се основават на следните принципи:

- Отговорност и подготвеност на всеки гражданин – формиране на чувство на отговорност в отделния гражданин, за осигуряване на собствената безопасност и подготвеност за адекватни действия при бедствия;

➤ Прозрачен подход при управлението на риска от бедствия-осигуряване на информираност на обществото, относно въведените мерки за управление на риска. Установяване на систематичен подход, осигуряващ възможност за участие на обществото, последван от реализиране на адекватни мерки за намаляване на риска от бедствия;

➤ Цялостно и интегрирано управление на риска от бедствия – осигуряване на информираност на обществото, относно въведените мерки за управление на риска. Установяване на систематичен подход, осигуряващ възможност за участие на обществото, последван от реализиране на адекватни мерки за намаляване на риска от бедствия;

➤ Съобразяване с последиците от бедствия – фокусиране върху негативните последици от бедствията за адекватно планиране и устройство на територията, информирано вземане на решения, по-добро приоритизиране и разпределение на наличните ресурси. Осигуряване на ясни и надеждни източници на финансиране;

➤ Използване по най-добрия начин на информация, експертиза, наука и технологии-осигуряване ефективното използване на информационни системи и прилагането на научни изследвания и постижения е жизнено важно в процеса на управление на риска от бедствия. Изграждане във всеки един сектор на капацитет и системи, които да подпомагат процеса на вземане на решения.

Оперативни цели и дейности за периода 2024-2025 год. - Приложение № 2

III. ОТЧИТАНЕ И НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА НА ОБЩИНА ВЪРБИЦА.

1. РАЗРАБОТВАНЕ НА ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ.

За изпълнение на целите на областната програма за намаляване на риска от бедствия и във връзка с намаляване на рисковете, определени с общинския план за защита при бедствия, се разработва общинска програма за намаляване на риска от бедствия, която съдържа:

- оперативните цели;
- дейностите за реализиране на оперативните цели.

2. РЕД ЗА ПРИЕМАНЕ И УТВЪРЖДАВАНЕ.

Проектът на общинската програма за намаляване на риска от бедствия се публикува за обществено обсъждане на интернет страницата на общинска администрация за срок един месец.

В едномесечен срок след изтичането на този срока, кметът на общината внася общинската програма за намаляване на риска от бедствия за съгласуване от съвета по чл. 64а, ал. 1 от ЗЗБ, след което я предлага за приемане от общинския съвет.

По предложение на кмета на общината може да се измени или отмени общинската програма за намаляване на риска от бедствия, като се спазва процедурата заложенa в ЗЗБ.

3.ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА.

За изпълнение на общинската програма за намаляване на риска от бедствия се приемат годишни планове, които задължително съдържат:

- оперативни цели;
- дейности;
- бюджет;
- срок за реализация;
- очаквани резултати;
- индикатори за изпълнение;
- отговорни институции.

Изпълнението на Програмата ще се осъществява посредством изпълнение на дейностите заложи в Годишните планове.

Отчитането ще се извършва с изготвянето на доклад в срок до 31.01 до Председателя на областния съвет за намаляване на риска от бедствия, за състоянието на защитата при бедствия, който ще съдържа информация за реализираните мерки и идентифицираните предизвикателства.

IV. ФИНАНСИРАНЕ.

1. ВЪВЕЖДАНЕ НА УСТОЙЧИВА СИСТЕМА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ЗАЩИТАТА ПРИ БЕДСТВИЯ

1.1. Финансово обезпечаване на подготовката за реагиране при бедствия.

Целенасочено планиране на финансови средства за обезпечаване дейностите на органите за управление и частите на Единната спасителна система, включващи материално техническото обезпечаване, както и определяне на подобаващо възнаграждение. От особена важност за осигуряване на своевременно реагиране е изграждане на системи за наблюдение.

Изследванията и проучванията показват, че публичните и частните инвестиции в намаляване на риска от бедствия значително редуцират разходите необходими за реагиране и възстановяване след бедствия. Навременното и адекватно инвестиране в различни мерки, ограничаващи въздействието на определени фактори води до недопускане възникването на бедствия или до съществено намаляване на техните негативни последици.

Анализът „разход-ползи“ от предприетите действия за управление на риска от бедствия, е необходимо да се вземе предвид при осъществяването на публични и частни инвестици на всички нива, както и при проектирането на механизмите за защита на населението и споделяне на финансовия риск.

Този вид анализ е необходимо да обхваща не само избегнатите разходи при евентуално реагиране и възстановяване след бедствия, а и тези по отношение на недопуснати загуби на бизнес, обедняване на населението в следствие невъзможността на бизнеса да функционира нормално, последици върху околната среда и културното

наследство. За да е точен, анализът трябва да отчита и постигнатия икономически и социален напредък в следствие изпълнението на конкретни мерки и решения за намаляване на риска от бедствия.

1.2. Финансово обезпечаване на неотложни аварийно — възстановителни дейности при бедствия

Осигуряването на нормално функциониране на обществото при бедствия, задължително преминава и през ефективно и координирано възстановяване. Това е сложен социален процес, който се простира далеч извън възстановяването на материални активи или предоставянето на социални услуги. Възстановяването може да отнеме седмици, месеци, години и дори десетилетия. За да бъде достатъчно бързо и ефективно, то трябва да се базира на цялостна и интегрирана рамка, която отчита многостранните му аспекти, които в комбинация, поставят основите на устойчивостта на обществото.

Необходимо е да се подобри прилагането на механизми за социална помощ при засегнатите от бедствия деца, възрастни, хора с увреждания и други социално-уязвими групи от населението.

В тази връзка, предприемането на необходимите действия и въвеждането на адекватни механизми за финансиране, ще осигури възможност за справяне с предизвикателствата на бъдещето. Употребата на така наречени инструменти за предварително осигуряване на финансиране, като застраховане (суверенно, параметрично, вторично-застраховане), финансови резерви, кредити за справяне с извънредни ситуации др., които допълват обикновено използваните инструменти за обезпечаване на дейности по защита при бедствия, ще осигури необходимата адаптивност на системата.

Необходимо е изборът на съответните финансови механизми да бъде съобразен с потребността от ресурси във времето. Фазата на възстановяване трябва да се основава на предварително планирани действия, които да не допускат създаването на същите рискови условия, довели до настъпване на бедствието.

Финансовото управление на риска от бедствия се реализира чрез мерки, като:

- Разбиране и адекватно оценяване на риска от бедствия върху публичните финанси;
- Въвеждане на механизми за финансиране на дейностите за намаляване на риска от бедствия;
- Въвеждане на механизми за осигуряване на ликвидност след бедствия с голям мащаб, с цел по-бързо и ефективно възстановяване (катастрофичен фонд, параметрично/ суверенно застраховане и др.);
- Стимулиране на използването на застраховането;
- Осигуряване на финансови резерви за реализиране на мерки за реагиране и възстановяване след бедствия;
- Насърчаване учредяването и развитието на инструменти за взаимно подпомагане (фонд „Общинска солидарност" и др.).

Повишаването на инвенстициите в намаляване на риска от бедствия е възможно да се реализира чрез мерки, като:

- Въвеждане на механизми за отчитане намаляването на риска от бедствия, като критерий при финансиране на големи публични и частни инфраструктурни проекти;
- Въвеждане на механизъм за осигуряване на планиране на възстановяването след бедствия;
- Изграждане на система за наблюдение и отчетност на разходваните финансови средства при превенция, реагиране, възстановяване и подпомагане.

2. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ.

- Общински бюджет;
- Републикански бюджет;
- Бюджетите на министерствата и ведомствата;
- Търговските дружества и едноличните търговци - за обектите им;
- Междуправителствена комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет (МКВП);
- Структурни фондове на Европейския съюз.

Председателят на Общинския съвет за намаляване на риска от бедствия, ежегодно до месец април внася в съвета по чл. 64а, ал. 1 от ЗЗБ, доклад за приоритетните дейности за намаляване на риска от бедствия, за които е необходимо финансиране през следващата календарна година.

Финансирането чрез МКВП се осигурява за превантивни дейности заложен в общинската Програмата за намаляване на риска от бедствия, имащи принос за постигане на стратегическите цели на Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия, които водят до решаване на конкретни проблеми, свързани с намаляване на риска от бедствия и/или повишаване на готовността, и/или изграждане на способности за реагиране на областно или общинско ниво.

Тези средства трябва да са в рамките на предвидените по резерва за непредвидени и/или неотложни разходи в Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година и да са част от определения лимит, съгл. чл. 56, ал. 2 от Закона за защита при бедствия и Постановлението на Министерския съвет за изпълнение на Държавния бюджет на Република България за съответната година.

Изготвил по предложение на членовете на Общински съвет за намаляване на риска от бедствия: Женета Железова - специалист, ЗН и ОМП”

Неразделна част от настоящата програма са:

Приложение №1 - Рисков профил по отношение на бедствия и климатични явления
Приложение №2 - Оперативни цели и дейности за изпълнение за периода 2024-2025 год.

ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ
ОБЩИНА ВЪРБИЦА

Програмата за намаляване на риска от бедствия на Община Върбица е приета на заседание на Общински съвет - Върбица, проведено на ..... , с Решение №..... по Протокол № .....

Отпечатано в 2 (два) екз.

Екз.№ 1 - Община Върбица

Екз. № 2 - Областен съвет за намаляване на риска от бедствия

УТВЪРДИЛ: .....

СЪГЛАСУВАЛ:.....

ИНЖ. МЕРДИН БАЙРЯМ

*Кмет на Община Върбица и
Председател на Общински съвет
за намаляване на риска от бедствия*

ПРОФ. ДОБРОМИР ДОБРЕВ

*Областен управител на област Шумен
и Председател на Областния съвет
за намаляване на риска от бедствия*

Изготвил:

Женета Железова

Спец. „ЗН и ОМП”